

AZ AKTÍV ÁLLAMPOLGÁROK TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

REISINGER ADRIENN¹ – KOVÁCS NORBERT²

Összefoglalás

A társadalmi részvétel azt jelenti, hogy a társadalmi, gazdasági szereplők részt vesznek az őket körülvevő világ alakításában, formálásában. Ehhez olyan emberekre van szükség, akik képesek ezen tevékenységek végzésére, akik felelősséget éreznek a környezetük folyamatai iránt és úgy érzik, hogy tenniük kell azért, hogy szebb, jobb és élhetőbb világban éljünk. Ők az aktív állampolgárok. Viszont felmerül a kérdés, hogy milyen tevékenységeket jelent pontosan a fent említett aktivitás? Tanulmányunk célja, hogy egyrészt elméleti keretek, másrészt győri emberek körében végzett kérdőíves felmérés alapján választ adjunk a fenti kérdésre.

Kulcsszavak

aktív állampolgárság, társadalmi részvétel, tevékenységek

Summary

Social participation means that the social and economic actors participate in shaping of their environment and milieu. To this process such people are needed who are able to do these kind of activities, who take responsibility for other actors, and who feel, that they must do something to live in a better and more beautiful world. They are the active citizens. But the question is arise what kind of activities do the active citizenship mean? The goal of the study is to give answer to this question based on literature and questionnaire research among people in Győr.

Keywords

active citizenship, activities, social participation

Köszönetnyilvánítás

„AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA ÚNKP-16-4 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT”

¹ egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem; E-mail: radrienn@sze.hu

² egyetemi docens, Széchenyi István Egyetem; E-mail: kovacsn@sze.hu

Bevezetés

A tanulmány célja, hogy ismertesse az aktív állampolgárság koncepcióját és bemutassa azokat a tevékenységi formákat, amelyek egy aktív állampolgárt jellemezhetnek. Az elméleti felvezetést kiegészíti két, 2017 során lefolytatott interjú³ tapasztalata is.

Tanulmányunk első felében röviden ismertetjük az aktív állampolgár fogalmát, illetve azokat a tevékenységi formákat, amelyek véleményünk szerint az aktivitás formái lehetnek. Fontos megjegyezni, hogy nincs egységes álláspont a szakirodalomban arra, hogy milyen tevékenységek tekinthetők az aktivitás „jelének”, így a szerzők egy 33 tevékenységelemből álló saját listát állítottak össze, több szempont szerint csoportosítva. A tanulmány második felében egy 2017 áprilisában zajló kérdőíves felmérés eredményei kerülnek ismertetésre. A kérdőívezést győri állampolgárok körében végeztük. A kérdőíves kutatás tárgya az aktív állampolgárság vizsgálata volt, a témát széles körűen vizsgáló kérdőívből jelen tanulmány a tevékenységek elemzésére fókuszál. Arra kerestük a választ, hogy a megkérdezettek jellemzően milyen tevékenységi területeken aktívak, és ez milyen összefüggésben áll a válaszadók saját magukról alkotott aktivitási képével.

Úgy gondoljuk, hogy tanulmányunk fontos információkkal szolgálhat mind a tudományos élet, mind a hétköznapi gyakorló szakemberek és az állampolgárok számára is, hiszen képet ad arról, hogy milyen formában tudunk aktívnak lenni egy közösségben, saját életünkben. Az aktivitás minősége és mennyisége fontos alkotóeleme az aktív demokráciának, tanulmányunk e témakörhöz kíván elméleti és gyakorlati információkkal hozzájárulni.

Az aktív állampolgár fogalma és tevékenységi formái

Aktív demokráciáról akkor beszélünk, ha a társadalmi és gazdasági szereplők tevékenyen részt vesznek az őket érintő folyamatok alakításában. Ahhoz, hogy ez megvalósuljon, szükség van (Nárai–Reisinger 2016) az egyes szereplők felelősségvállalási képességére, bizalomra, oktatásra, stb., de mindenekelőtt arra, hogy legyenek a társadalomban olyan emberek, akik aktívan jelen vannak saját életük és környezetük formálásában. Ők az aktív állampolgárok. Ezen rövid meghatározás alapján úgy tűnhet, hogy egyszerű dolog értelmezni az aktív állampolgárság témakörét.

Azonban felmerül a kérdés, hogy mit jelent az, hogy tevékenyen tesz a környezetéért valaki, milyen tevékenységeket takar az aktivitás? Először is, szeretnénk hangsúlyozni, hogy mi az aktivitás alatt nem a gazdaságilag aktív állampolgárt értjük, aki dolgozik, vagy ha nincs munkája, akkor szeretne, hanem a társadalmi szinten aktívat. A nemzetközi szakirodalomban a leggyakrabban idézett aktív állampolgársági fogalom Bryony Hoskinstól származik (Hoskins 2006 – idézi Gáti 2010, 8): „Részvétel a civil társadalomban, a közösségi- és politikai életben, a kölcsönös tisztelet és erőszakmentesség jegyében, az emberi jogokkal és a demokráciával összhangban.” Vagyis értelmezésében a politikai részvételtől kezdve a civil aktivitásig széles körű tevékenységi kört lefed a fogalom. Hasonló értelmezést találunk még többek között pl. Boje és szerzőtársa (2011), illetve a Nelson–Kerr (2006) szerzőpáros tanulmányában is. Péterfi Ferenc az aktivitás kapcsán a tudatosságot emelte ki, Vercseg Ilona a felelősségvállalás fontosságát hangsúlyozta, továbbá azt, hogy az az aktív állampolgár, akinek véleménye van az őt érintő folyamatokról.

A szakirodalomban nincs egységes álláspont arra vonatkozóan, hogy mely tevékenységi területek számítanak aktív cselekedetnek, a kutatás során az alábbi tevékenységek (33 db) kerültek azonosításra⁴ és egy kérdőíves felmérés⁵ során lekérdezésre (Reisinger 2017):

³ Péterfi Ferenc közösségfejlesztővel, civil kutatóval és Vercseg Ilona közösségfejlesztővel.

⁴ A tevékenységek listája a szerzők saját megközelítése, mely szakirodalmi bázison (pl. NAGB 2010; Rossi 2001; Kennedy 2006; stb.) és saját tapasztalásokon alapul.

⁵ A kérdőíves kutatás módszertanát lásd később.

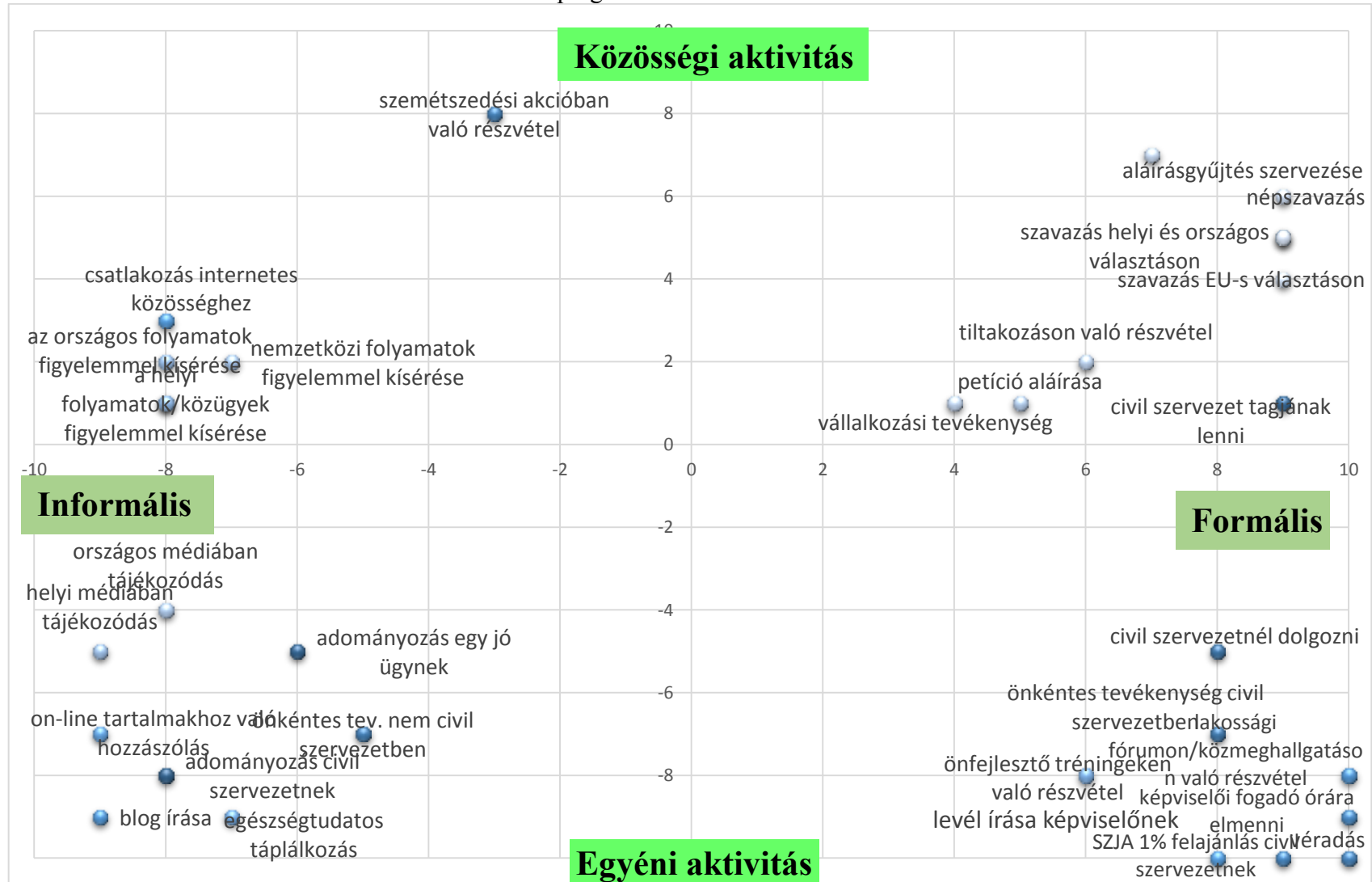
- A) *civil szervezetekhez/jó ügyhöz kötődő aktivitás*
 adományozás civil szervezetnek
 adományozás egy jó ügynek
 civil szervezet tagjának lenni
 civil szervezet vezetőjének lenni
 civil szervezetnél dolgozni
 önkéntes tevékenység civil szervezetben
 önkéntes tevékenység nem civil szervezetben
 szemétszedési akcióban való részvétel
 SZJA 1% felajánlás civil szervezetnek
 véradás
- B) *helyi önkormányzathoz kötődő aktivitás*
 képviselői fogadó órára elmenni
 közmeghallgatáson felszólalás
 közmeghallgatáson való részvétel
 lakossági fórumon felszólalás
 lakossági fórumon való részvétel
- C) *otthonról/netről végezhető aktivitás*
 blog írása
 csatlakozás internetes közösséghez (pl. Facebook csoport, stb.)
 levél írása képviselőnek
 on-line tartalmakhoz való hozzászólás
- D) *egyéni szinten felelős állampolgár*
 egészségtudatos táplálkozás
 önfejlesztő tréningeken való részvétel
- E) *helyi/országos történések figyelése, beavatkozás*
 a helyi folyamatok/közügyek figyelemmel kísérése
 az országos folyamatok figyelemmel kísérése
 helyi médiában tájékozódás
 nemzetközi folyamatok figyelemmel kísérése
 országos médiában tájékozódás
 petíció aláírása
 tiltakozáson való részvétel
 vállalkozási tevékenység
- F) *politikai részvétel, aktivitás*
 aláírásgyűjtés szervezése
 népszavazás
 szavazás EU-s választáson
 szavazás helyi és országos választáson

A következő ábrán (1. ábra) a fenti tevékenységek rendszerezését mutatjuk be egy másik csoportosítási szempont alapján (Jochum et al. 2005 ötlete nyomán saját rendszerezés). A tevékenységek egy -10 +10 koordináta rendszerben kerültek elhelyezésre az alábbi dimenziók mentén:

- formális vagy informális tevékenységről van szó,
- az adott tevékenység egyéni vagy inkább közösségi akció keretében történik

Úgy gondoljuk, hogy a tevékenységek ezen szempontok szerinti csoportosítása információt adhat arra vonatkozóan, hogy adott tevékenységek inkább egyéni akciók keretében vagy inkább közösségiben jellemzők, vagy inkább formális vagy informális keretek között zajlanak.

1. ábra: Az aktív állampolgárok aktivitási területei két dimenzió mentén

Forrás: Jochum et al. 2005 ötlete nyomán saját szerkesztés

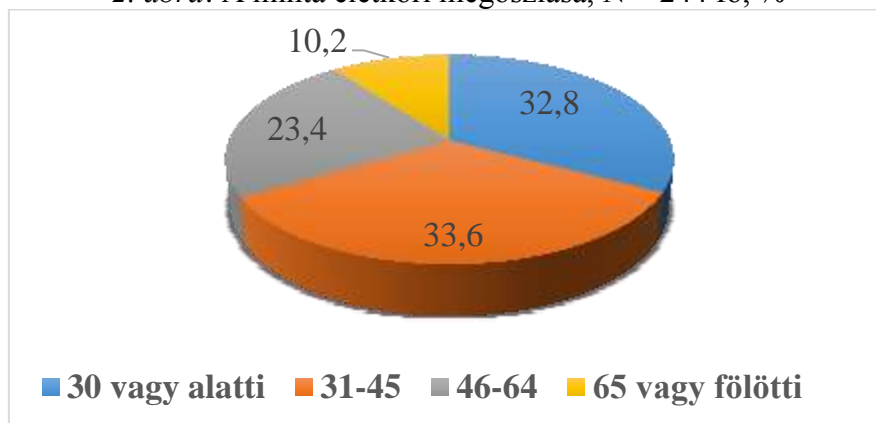
Aktív állampolgárság a gyakorlatban

Kutatásmódszertan

2017 áprilisában kérdőíves kutatást folytattunk a győri⁶ állampolgárok körében. Az off-line és on-line kérdőívesítés célja az volt, hogy képet kapjunk arról, hogy a megkérdezettek hogyan értelmezik az aktív állampolgár fogalmát, a fentiekben bemutatott tevékenységek milyen mértékben jellemzőek rájuk, véleményük szerint a különböző kompetenciák mennyire fontosak az aktív állampolgári létehez, honnan lehet elsajátítani az aktivitást, és mennyire tekintik saját magukat, Győr városát és hazánkat aktívnak most és 10 év múlva. Jelen tanulmányban a hangsúly a tevékenységi területeken van.

A mintavétel hólabda módszerrel történt, összesen 254 fő töltötte ki a kérdőívet. A kitöltők 64,3%-a nő⁷, az életkori megoszlást a 2. ábra mutatja. A felsőfokú és nem felsőfokú végzettségűek aránya közel 50–50%, vagyis a felsőfokú végzettségűek felülreprezentáltak⁸. Több korábbi kutatás is bizonyította már (pl. Nárai–Reisinger 2016, Nárai 2008), hogy a felsőfokú végzettségűek általában nyitottabbak egy kérdőíves felmérés iránt, illetve a társadalmi aktivitási formák iránt is, így nem meglepő, hogy a mintában is magas az arányuk⁹.

2. ábra: A minta életkori megoszlása, N = 244 fő, %

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján saját szerkesztés

Az aktivitás formái

A fentiekben bemutatott 33 tevékenységi formát az alábbi öt kérdés mentén vizsgáltuk (3. ábra).

3. ábra: Az aktivitás vizsgálatának kérdései

Forrás: Saját szerkesztés

⁶ A kutatás célja az volt, hogy egy konkrét magyar település esetén vizsgálja meg a megkérdezettek jellemzőit a témában.

⁷ Az off-line lekérdezés során figyelhettük meg, hogy a nők inkább nyitottak voltak a kérdőív kitöltésére.

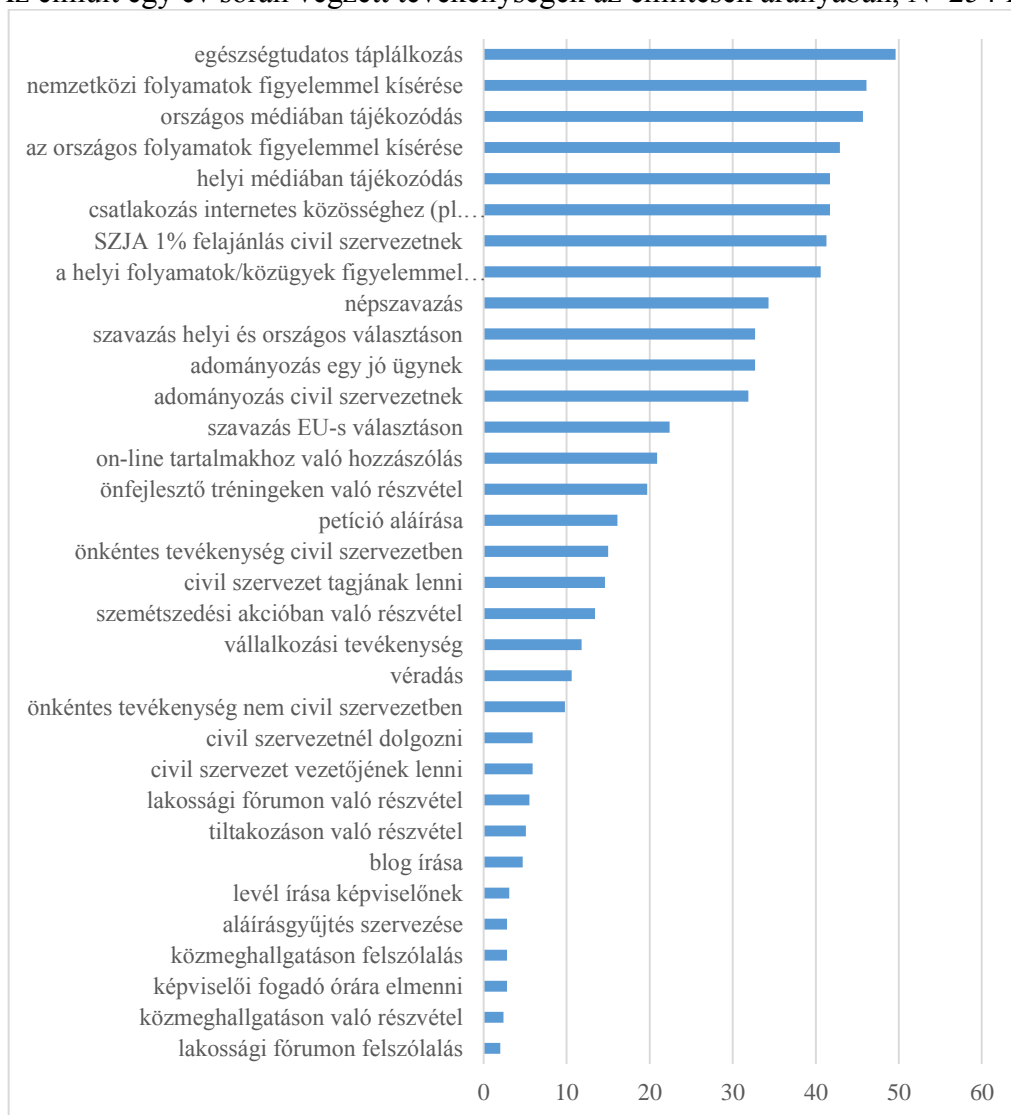
⁸ Eredményeinket a vizsgált válaszadókra vonatkoztatva fogalmazzuk meg.

⁹ 2011-es népszámlálási adatok szerint 20,78% volt a felsőfokú végzettségűek aránya Győrben.

Elsőként azt vizsgáltuk meg, hogy melyek a legnépszerűbb tevékenységi formák a teljes mintában, majd külön-külön a felsőfokú és nem felsőfokú végzettségűeknél. Ezt azért tartottuk szükségesnek, mert az kiderült a kutatásunkból, hogy a felsőfokú végzettségűek aktívabbak és kíváncsiak voltunk arra, hogy a tevékenységeknél is jelentkezik-e különbség a végzettség függvényében.

Megállapítottuk, hogy a megkérdezettek körében a két legfontosabbnak ítélt aktivitás a szavazás helyi és országos választáson (78,3%) és az adományozás egy jó ügynek (76,8%), a legkevésbé fontos a blog írása (11,8%) és a civil szervezet vezetőjének (11,8%) lenni. A végzettség a legfontosabb és legkevésbé fontos tevékenységre nem volt hatással, viszont azt kijelenthetjük, hogy kb. a többi tevékenység felénél 10% ponttal magasabb arányokkal találkozhatunk a felsőfokú végzettségűek körében. A válaszadók a választásokon való részvételt jelölték meg a valaha végzett leggyakoribb tevékenységként (57,1%), az elmúlt egy évre vonatkozóan (a teljes tevékenységi listát lásd 4. ábra) az egészségtudatos táplálkozás (49,6%), mint tevékenységi forma vezetett. A végzettség függvényében annyi eltérés tapasztalható, hogy a felsőfokú végzettségűeknél jelentősen magasabb az arány mindkét tevékenységi formánál.

4. ábra: Az elmúlt egy év során végzett tevékenységek az említések arányában, N=254 fő, %

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján saját szerkesztés

A jövőre nézve is a hagyományos politikai részvétel a legdominánsabb, több mint a válaszadók fele tartja képesnek magát a szavazásra és tervezi is azt. Érdekes viszont, hogy a felsőfokú végzettségűek 70,2%-a érzi magát erre képesnek, a nem felsőfokúak csak 47,2%-a, azonban mindkét csoportnak 46%-a tervezi ezt a tevékenységi formát. A felsőfokú végzettségűek körében még 50%-nál többen mondták, hogy tervezik az SZJA 1%-os felajánlást, az egészségtudatos táplálkozást, a szavazáson való részvételt, a helyi közügyek figyelemmel kísérését és az országos folyamatok követését. A legkevésbé tervezett tevékenységek a teljes mintában a következők voltak: lakossági fórumon való felszólalás, levélírás képviselőnek és aláírásgyűjtés szervezése. Összességében megállapítható, hogy leginkább a hagyományos politikai részvételi formák a leggyakrabban megjelölt tevékenységi formák, emellett az egészségtudatos táplálkozás említése is meghatározó. Úgy gondoljuk, hogy ez a fajta tevékenység inkább közvetett módon jelenti az aktivitást, aki figyel egészségére, nagyobb valószínűséggel fog figyelni a környezetében zajló folyamatokra is. Továbbá megállapítható, hogy a felsőfokú végzettségűek aktivitása magasabb szinte mindegyik tevékenység típus esetében.

Az öt kérdés mentén az is elemzésre került, hogy az egyes állampolgárok mennyire számítanak aktívnak az általuk bejelölt tevékenységi formák alapján (1. táblázat). Mindössze a megkérdezettek 2%-a szerint nem fontos egyik tevékenység sem, pontosan a felének pedig 11 és 20 közötti tevékenység számít fontosnak. Bár magas azok aránya, akik szerint több tevékenység is fontos, konkrét cselekvésig már kevesebben jutottak el. Pl. 50 olyan válaszadó volt, akik a 33 tevékenységből egyiket sem csinálták az elmúlt egy évben, a nagyon aktív 20 feletti¹⁰ kategóriába a minta kis százaléka tartozik csak. Fontosnak tartottunk különbséget tenni a között, hogy a jövőben valaki képesnek érzi-e magát, hogy adott tevékenységet végezze, és/vagy tervezi-e is az adott aktivitást. Megállapítottuk, hogy a tevékenységek többségénél jellemző az, hogy több esetben érzik úgy a megkérdezettek, hogy képesek lennének az adott cselekedetre, mint, ahány esetben valóban tervezik is azt. Egyéni szinten azt látjuk, hogy az adott megkérdezettek hasonló számú tevékenységet jelöltek meg mindkét kategóriában (képes-e?, tervezi-e?), kivétel ez alól a nagyon aktívak csoportja.

1. táblázat: A megkérdezettek aktivitása N = 254 fő, %

Aktivitások száma	Fontos-e?	Valaha végezte	Elmúlt egy évben végezte	Képes-e?	Tervezi-e?
0 db	2	12,6	19,7	21,7	20,5
1-5 db	7,1	18,9	27,2	16,1	19,3
6-10 db	17,7	24,8	25,2	18,9	21,3
11-20 db	50	37,4	26,4	29,5	32,3
20 felett	23,2	6,3	1,6	13,8	6,7

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján saját szerkesztés

Az 1. táblázatban bemutatott eredményeket tükrözi vissza az alábbi korrelációs mátrix is (2. táblázat), melyben azt láthatjuk, hogy az egyes kérdések mentén megjelölt tevékenységek száma között milyen szoros kapcsolat áll fenn. A mátrix adatai alapján is látható, hogy a Fontos-e? kérdésre megjelölt válaszok száma csak közepesen erős kapcsolatban áll a többi kérdésre adott válasszal, vagyis bár lehet, hogy adott tevékenység fontos egy megkérdezettnek, azonban csak kb. 50%-os valószínűséggel végezte is azt, vagy tervezi a jövőben. A többi kérdés esetében már következetesebbek voltak a válaszadók, a legszorosabb kapcsolat a között van, hogy képes-e és tervezi is-e az adott tevékenységet valaki.

¹⁰ A szerzők úgy ítélik meg, hogy az az állampolgár, aki 20 feletti tevékenységi formát végzett, az nagyon aktívnek tekinthető.

2. táblázat: A megkérdezettek aktivitása: korrelációs mátrix

	Fontos-e?	Valaha végezte	Elmúlt egy évben végezte	Képes-e?	Tervezi-e?
Fontos-e?	1,000				
Valaha	0,511	1,000			
Elmúlt egy év	0,524	0,825	1,000		
Képes-e?	0,560	0,795	0,768	1,000	
Tervezi-e?	0,572	0,861	0,858	0,877	1,000

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján saját szerkesztés

Megvizsgáltuk, hogy a mátrix értékei szignifikánsan változnak-e bizonyos demográfiai változók függvényében. Megállapítottuk, hogy a nem és a végzettség nem befolyásolja érdemben az értékeket, viszont az életkor, a jövedelem és a foglalkozás típusa igen az alábbiak szerint¹¹:

- a 30 évesek vagy az alattiak esetében a fontosság és a tényleges és jövőbeli aktivitás között szorosabb a kapcsolat, míg a 46 és 64 év közöttiek esetében gyengébb
- a 46 és 64 évesek körében szorosabb a kapcsolat a között, hogy a múltban végeztek-e az aktivitást és, hogy képesek-e rá és tervezik-e a jövőben
- 64 év felettiak esetében van a legszorosabb a kapcsolat a képes-e és tervezi-e döntés között (0,9 feletti)
- az 50 ezer Ft alatti jövedelemmel rendelkezőknél az adott tevékenység fontossága és a múltbeli aktivitás között gyenge kapcsolat áll csak fenn (0,26 és 0,17 értékek), a többi szorossági mutató értéke is gyengébb, de csak kis mértékkel
- a 151 és 200 ezer Ft között keresők esetében a fontosság és a jövőbeli aktivitás között szorosabb kapcsolat áll fenn (0,7), illetve az elmúlt egy év aktivitása is nagyobb mértékben magyarázza a jövőbeli képességet (0,89)
- a GYES-en, GYEd-en lévők körében jellemző, hogy az elmúlt egy évben végzett tevékenység közepesnél gyengébben magyarázza a jövőbeli aktivitást (0,44)
- a szakmunkások és a nyugdíjasok körében a fontosság és a múltbeli és tervezett jövőbeli aktivitás között gyenge kapcsolat áll fenn, míg a tanulók estében inkább kis mértékben, de erősebb kapcsolat figyelhető meg.

A fentiek alapján megállapítható, hogy inkább a fiatal generáció, illetve a 151 és 200 ezer Ft között keresők esetében jellemző a magasabb szintű tudatosság a tekintetben, hogy adott tevékenységek mennyire fontosak és végeztek-e a múltban, illetve tervezik-e a jövőben.

A továbbiakban az elmúlt egy év aktivitását vizsgáljuk meg egy kicsit részletesebben. Úgy gondoljuk, hogy a jelenlegi aktivitás mértéke az elmúlt egy évben végzett tevékenységek alapján azonosíthatóvá válik. Az 1. táblázatban látható kategóriák az alábbi aktivitási szintet jelentik a szerzők szerint¹²:

- 0 db tevékenység: nincs aktivitás
- 1–5 db tevékenység: alacsony szintű aktivitás
- 6–10 db tevékenység: közepes szintű aktivitás
- 11–20 db tevékenység: magas szintű aktivitás
- 21 db vagy a feletti aktivitás: nagyon magas szintű aktivitás

Az 1. táblázatban látható, hogy az egyes aktivitási kategóriákban közel azonos arányú megkérdezett található, a nagyon magas aktivitás csak néhány válaszadót érint. Jelentősek az aránybeli különbségek a végzettséget illetően, megállapítható, hogy a felsőfokú végzettségűeket nagyobb arányban jellemzi a közepes és magas szintű aktivitás, míg a nem

¹¹ A szerzők számára legfontosabb hatások kerültek kiemelésre.

¹² Nincs szakirodalmi ajánlás az aktivitási kategóriákra.

felsőfokú végzettségűek körében az 5 vagy annál kevesebb tevékenységet végzők aránya meghaladja a 60%-ot.

Felmerült bennünk a kérdés, hogy a válaszadók által megjelölt tevékenység számok, illetve az ez alapján általunk megadott kategóriák és a megkérdezettek által saját aktivitásukra adott értékek között van-e kapcsolat, vagyis a kérdőívet kitöltők jól „tippelték-e” meg aktivitásukat? A mintánk 47,4%-a mondta azt, hogy aktív állampolgárnak tartja magát, 31,5% válaszolt nemmel, míg kb. az egyötödük nem tudta megítélni saját aktivitásának tényét. A végzettség egyértelműen befolyásolta a válaszokat, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők több mint 55%-a, míg a közép vagy alacsonyfokú végzettségűek kevesebb mint 40%-a válaszolt igennel. Akik aktívnak tartották magukat, egy 1-től 9-ig tartó skálán bejelölhették aktivitási szintjüket, az átlagos érték 5,88 lett, megállapítottuk, hogy a felsőfokú és nem felsőfokú végzettségűeket közel azonos szint jellemzi. Abban az esetben viszont, ha az átlagos érték számításába 0 értékkel bevesszük a magukat nem aktívnak mondókat, az átlag értelemszerűen alacsonyabb lesz, 3,55 és ebben az esetben már jelentős különbség van a diplomások és a nem diplomások között (2,87 és 4,15). A 3. táblázat mutatja be az aktivitás saját megítélése és a tevékenységek alapján megadott nagyságrend közötti kapcsolat jellemzőit. A teljes sokaságban mind az aktivitás ténye, mind annak mértéke szignifikáns kapcsolatban áll az elmúlt egy évben végzett tevékenységek számával, vagyis minél több tevékenységet végzett az adott válaszadó, annál inkább magasabb szintű aktívnak vallotta magát. A nem felsőfokú végzettségűek körében csak az aktivitás ténye, míg a felsőfokúak esetében annak mértéke esetében volt szignifikáns a kapcsolat. Fontos üzenete van a fenti eredménynek: a megkérdezettek nagyrészt képesek voltak a saját elmúlt egy éves aktivitásuk szintjéhez megfelelő számértéket hozzárendelni, vagyis jól tudták felmérni saját aktivitási szintjüket.

3. táblázat: Az aktivitás szintje és az elmúlt egy évben végzett tevékenységek száma közötti kapcsolat

	Teljes minta	Nem felsőfokú	Felsőfokú
Aktív-e?	Aki igen: 11 vagy a feletti tev. Jellemzően, aki nem, 1-5 tev.	Aki nem tartja magát annak, jellemzően 1-5 tev.	nincs kapcsolat
Az aktivitás mértéke	Minél magasabb szintű aktivitás, annál több tevékenység jellemző	nincs kapcsolat	Minél magasabb érték az aktivitásra, annál több tev.

Forrás: Kérdőíves kutatás alapján saját szerkesztés

Összegzés, javaslatok

Tanulmányunk célja az volt, hogy bemutassuk azokat a tevékenységi területeket, melyeket egy aktív állampolgár végezhet. Először meghatározásra került az aktív állampolgárság fogalma, majd sorra vettük az aktivitás tevékenységeit (33 tevékenységet azonosítottunk), melyeket több szempontú csoportosítás alapján mutattunk be. Ezután egy győri kérdőíves kutatás eredményeit ismertettük, 5 kérdés mentén vizsgáltuk az aktivitást: fontos-e? valaha végezte-e? az elmúlt egy évben végezte-e? képesnek tartja-e magát, hogy a jövőben is végezze? tervezi-e, hogy a jövőben végzi az adott tevékenységet?

A két legfontosabbnak ítélt tevékenység a szavazás és az adományozás lett, az elmúlt egy évben végzett aktivitás viszont más képet mutat, az egészségtudatos táplálkozást és a nemzetközi, országos folyamatok figyelését jelölték be a legtöbben. Megállapítottuk, hogy a fontosság és a végzett és tervezett tevékenység között csak közepes korreláció van, a legszorosabb kapcsolat a képes-e, tervezi-e kérdés között volt, vagyis, aki úgy érzi, hogy képes egy adott tevékenység végzésére, nagy valószínűséggel tervezi is azt. További megállapításunk, hogy az elmúlt egy évben végzett aktivitás alapján mért aktivitási szint és a

válaszadók saját maguk által értékelt szintje között van kapcsolat, vagyis a válaszadók reálisan ítélték meg saját aktivitásukat. Fontos kiemelni, hogy a kérdőívben az aktivitás mennyiségét tudtuk mérni, annak minősége és időbeli gyakorisága nem volt mérhető, ezt a későbbiekben interjúk formájában fogjuk vizsgálni.

Összességében úgy gondoljuk, hogy a tanulmány eredményei hozzájárulnak az aktivitást jelentő tevékenységek vizsgálata módszertanához, és ismét rávilágítanak arra, hogy ma még inkább az aktivitás hagyományos formái a jellemzőek. Egy demokrácia folyamatosan formálódik, véleményünk szerint Győrben az alapok adottak az aktivitás növekedéséhez, reméljük az állampolgárok hite is meglesz ahhoz, hogy minél aktívabb társadalomban élhessünk, ahol a körülöttünk zajló folyamatok formálásában a lakosság is minél nagyobb arányban és mértékben részt vállal.

Irodalom

- Boje, T. P., Potůček, M. (2011): Introduction. Social Rights, Active Citizenship and Governance in the European Union. In: Boje, Thomas P., Potůček, Martin (eds.) *Social Rights, Active Citizenship and Governance in the European Union*. Nomos, Germany. pp. 7–16.
- Gáti A. (2010): *Aktív állampolgárság Magyarországon nemzetközi összehasonlításban*. TÁRKI-TUDOK. http://ess.tk.mta.hu/wp-content/uploads/2013/04/Gati_Annamaria_TARKI_TUDOK.pdf 2016. december 1.
- Hoskins, B. (2006): *“A Framework for the Creation of Indicators on Active Citizenship and Education and Training for Active Citizenship.”* Ispra: Joint Research Centre.
- Jochum, V., Pratten, B., Wilding, K. (2005): *Civil renewal and active citizenship - a guide to the debate*. NCVO. www.ncvo.org.uk 2017. február 10.
- Kennedy, K. J. (2006): *Towards a Conceptual Framework for Understanding Active and Passive Citizenship*. Unpublished report.
- NAGB [National Assessment Governing Board] (2010): *Civics framework for the 2010 National Assessment of Educational Progress*. Washington, DC.
- Nárai M. (2008) *A nonprofit szervezetek helye és szerepe a helyi társadalmak életében – A nyugat-dunántúli nonprofit szektor helyzetfeltárása*. Doktori disszertáció. ELTE Társadalomtudományi Kar, Szociológiai Doktori Iskola, Győr–Budapest.
- Nárai M., Reisinger A. (2016) *Társadalmi felelősségvállalás és részvétel*. Dialóg Campus Kiadó, Pécs–Budapest
- Nelson, J., Kerr, D. (2006) *Active citizenship in INCA countries: definitions, policies, practices and outcomes*. Final Report. Qualifications and Curriculum Authority, National Foundation for Educational Research.
- Reisinger A. (2017) Az aktív állampolgárság – fogalmi rendszer és kutatási koncepció. In: *Új Nemzeti Kiválóság Program 2016/17 Tanulmánykötet*. Széchenyi István Egyetem, Győr. 138–148. o.

Rossi, A. S. (2001) Developmental roots of adult social responsibility. In: Rossi, Alice S. (ed.): *Caring and doing for others: Social responsibility in the domains of family, work and community*. University of Chicago Press, Chicago. pp. 227–321.